

KEN GRIMWOOD

SİL BAŞTAN

Çeviren: Seçil Ersek

BİR

Jeff Winston öldüğünde karısıyla telefonda konuşuyordu. “İhtiyacımız olan şey...” demişti karısı; ancak Jeff ihtiyaçları olan şeyin ne olduğunu asla duyamadı çünkü ağır bir şey göğsüne oturdu ve nefesini kesti. Telefon ellerinden kayıp düştü ve masasının üstünde duran cam kağıt ağırlığını kırdı.

Henüz bir hafta önce karısı buna benzer bir şey söylemişti; “Neye ihtiyacımız var biliyor musun, Jeff?” ve ardından bir duraksama olmuştu – bunun gibi sonsuz, kesin ve ölümcül bir duraksama değildi ama yine de hissedilir bir araydı. O esnada mutfak masasında oturuyordu; Linda buraya ‘kahvaltı köşesi’ diyordu ama öyle kuytu bir yer değildi aslında, sadece küçük, formika bir masa ve buzdolabının sol tarafına ve kurutucunun önüne eğreti biçimde yerleştirilmiş iki sandalyeden ibaretti. Linda bunu söylediği sırada tezgahta soğanları doğruyordu ve belki de gözlerinin kenarında birikmiş yaşlar Jeff’i düşünmeye başlamış ve sorunun Linda’nın istediğinden daha önemli görünmesini sağlamıştı.

“Neye ihtiyacımız var biliyor musun, Jeff?”

Ve Jeff’in şöyle demesi gerekiyordu, “Neye, hayatım?”. Bunu dikkati dağınık bir şekilde ve *Time*’da Hugh Sidey’nin başkanlıkla ilgili köşesini okuduğu için ilgisizce söylemesi ge-

rekiyordu. Fakat Jeff'in dikkati dağınık değildi; Sidey'nin zıvalıklarını umursamıyordu bile. Hatta uzun, çok uzun zamandır olmadığı kadar odaklanmıştı ve her şeyin farkındaydı. Bu yüzden birkaç dakika boyunca tek kelime etmedi; Linda'nın gözündeki sahte gözyaşlarına baktı ve ihtiyaçları olan şeyleri düşündü, hem kendisinin hem de karısının.

Uzaklaşmaya ihtiyaçları vardı, tek yapmaları gereken şey bir uçağa atlayıp sıcak ve yemyeşil bir yerlere gitmekti – Jamaika'ya ya da belki de Barbados'a. Beş yıl önce uzun uzun planını yaptıkları fakat her nedense bir hayal kırıklığına dönüşen Avrupa turundan beri gerçek bir tatil yapmamışlardı. Jeff, Orlando'daki kendi ailesini ve Linda'nın Boca Raton'daki ailesini ziyaret etmek için her yıl yaptıkları Florida seyahatlerini saymıyordu; bunlar giderek kaybolan geçmişlerine yaptıkları birer ziyaretten ibaretti, dahası değil. Hayır, onların ihtiyacı olan şey tamamen yabancı bir adada bir haftaydı, hatta bir aydı: Uçsuz bucaksız, bomboş kumsallarda sevişmek ve geceleri egzotik kırmızı çiçeklerin kokusu gibi havaya yayılan reggae müziği dinlemek.

Güzel bir ev de iyi olurdu hani, belki de bazı hüzünlü pazar günleri Montclair, Upper Mountain Road'daki, önlerinden geçerken içlerini çektikleri görkemli ve eski evlerden biri. Ya da White Plains'de bir ev, golf sahalarının yakınındaki Ridgeway Avenue'deki on iki odalı Tudor evlerinden biri. Golfe başlamak istediğinden değil; Maple Moor ve Westchester Hills gibi isimleri olan o geniş yeşillikler Brooklyn-Queens otobanı ve LaGuardia Havalimanı pistinden daha hoş bir ortam olacağı için.

Ayrıca bir çocuğa ihtiyaçları vardı, muhtemelen Linda bunun eksikliğini Jeff'ten daha yoğun bir biçimde hissediyordu. Jeff her zaman, doğmamış çocuklarını sekiz yaşındayken, bebeklik dönemini atlatmış fakat işkence gibi ergenlik dönemine

henüz girmemişken hayal etmişti. İyi bir çocuk olacaktı, çok-bilmiş ya da sevimli olması gerekmiyordu. Kız, erkek, hiç fark etmezdi; sadece bir çocuk, karısının ve onun çocuğu; komik sorular soracak, televizyona fazla yakın oturacak ve gelişmekte olan benliğinin ilk pırıltılarını gösterecek bir çocuk.

Fakat çocuk olmayacaktı; yıllardır bunun imkansız olduğunu biliyorlardı, Linda 1975'te dış gebelik geçirdiğinden beri. Montclair ya da White Plains'de bir evleri de olmayacaktı; Jeff'in New York'un WFYI haber radyosundaki haber yönetmenliği pozisyonu olduğundan daha prestijli ve kazançlı görünüyordu. Belki hâlâ televizyona geçiş yapabiliirdi; fakat kırk üç yaşında olduğu için bu giderek daha az muhtemel görünüyordu.

İhtiyacımız olan, ihtiyacımız olan şey... konuşmak, diye düşündü. Birbirimizin gözlerinin içine bakıp şunu söylemek: Yürümüyor. Hiçbir şey, romantizm ya da tutku ya da görkemli planlar. Hepsi boşa çıkıyordu ve suçlanacak hiç kimse yoktu. Bu böyleydi, o kadar.

Fakat tabii ki bunu asla yapmayacaklardı. Başarısızlığın özü de buydu, daha derin ihtiyaçlarından nadiren konuşmaları ve her zaman aralarında duran o eksiklik hissinin lafını açmaları.

Linda anlamsız ve soğan doğramaktan yaşarmış gözyaşını elinin tersiyle sildi. "Beni duydun mu, Jeff?"

"Evet. Seni duydum."

"İhtiyacımız olan şey," dedi, Jeff'e dönüp ama doğrudan ona bakmayarak, "yeni bir duş perdesi."

Büyük olasılıkla Jeff ölmeye başlamadan önce telefonda ifade edeceği ihtiyaç da bunun gibi bir şeydi. "...on iki yumurta," diye bitecekti cümlesi muhtemelen, ya da "...bir kutu kahve filtresi."

Peki Jeff bütün bunları neden düşünüyordu, merak etti. Ölüyordu, Tanrı aşkına, son düşünceleri daha derin, daha felse-

fi bir şeyler olamaz mıydı? Ya da hayatının önemli noktalarının hızlı tekrarı ve kırk üç yılın gözden geçirilmesi? İnsanlar boğulurken böyle olurdu, değil mi?

Boğuluyor gibi *hissediyorum*, diye düşündü saniyeler uzayıp giderken: O korkunç basınç, nefes almak için umutsuzca mücadele edişi, tuzlu terler alnından süzülüp gözlerini yakarken vücudunu ıslatan yapış yapış ıslaklık...

Boğulmak. Ölmek. Hayır, kahretsin, bu gerçek olmayan bir kelime, sadece bitkiler, hayvanlar ya da diğer insanlar için kullanılabilir. Yaşlı insanlar, hasta insanlar için. Şanssız insanlar için.

Yüzü masaya düştü, sağ yanağı Linda aradığında incelemek üzere olduğu dosyanın yüzeyine yapıştı. Kağıt ağırlığının üzerindeki çatlak, gözlerinin önünde kocaman ve derin görünüyordu: Dünyanın içinde bir çatlak, içini parçalayan kederin pürüzlü bir aynası. Kırık camdan kitap rafının üzerindeki dijital saatin kırmızı rakamlarını görbiliyordu:

13:06 18 EKİM 1988

Ve sonra düşünmekten kaçınması gereken hiçbir şey kalmadı, çünkü düşünme süreci bitmişti.

Jeff nefes alamıyordu.

Elbette nefes alamıyordu; ölmüştü.

Ama öldüyse neden nefes alamadığının farkındaydı? Ya da herhangi bir şeyin?

Tepesinde toparlanmış battaniyeyi kafasından çekti ve nefes aldı. Kendi ter kokusuyla dolu ağır ve nemli bir hava.

Demek ölmemişti. Her nasılsa, bunu fark etmek onu heyecanlandırmadı, tıpkı ölümle ilgili önceki varsayımlarının onu dehşete düşüremediği gibi.

Belki de hayatın bitişini gizlice, hoşnutlukla karşılamıştı. Şimdiyse her şey önceden olduğu gibi devam edecekti: Tatminsizlik ve başarısız evliliğinin sonucu ya da sebebi olan, artık hangisi olduğunu hatırlayamıyordu, bir amaçtan ve umuttan yoksun olmanın acısı.

Battaniyeyi suratından çekti ve kırışık çarşafları tekmeledi. Karanlık odanın bir yerlerinden zar zor duyulan bir müzik sesi geliyordu. Eski bir şarkıydı: Şu Phil Spector kız gruplarından birinin söylediği “Da Doo Ron Ron”.

Jeff lambanın düğmesine uzandı, kafası yerinde değildi. Ya bir hastane yatağındaydı ve ofiste olanlardan sonra iyileşmeye çalışıyordu ya da evdeydi ve her zamankinden kötü bir rüyadan uyanmıştı. Eli yatağın başucundaki lambayı buldu ve ışığı açtı. Ufak, dağınık bir odadaydı; kıyafetler ve kitaplar yerlere saçılmış ve bitişik iki masa ve sandalyenin üzerinde gelişigüzel kümelenmişti. Ne bir hastane ne de kendisinin ya da Linda'nın yatak odasıydı burası fakat bir şekilde tanıdıktı.

Çıplak ve gülümseyen bir kadın duvara yapıştırılmış kocaman bir fotoğraftan ona bakıyordu. Bir *Playboy* posteriydi, eski sayılırdı. Koca memeli bir kumral teknenin kış güvertesine yerleştirilmiş şişme bir yatakta uzanıyordu ve kırmızı beyaz puantiyeli bikinisi parmaklıklara bağlanmıştı. Şık denizci şapkası ve özenle şekil verilip spreyleneşmiş koyu saçlarıyla Jackie Kennedy'nin gençliğini andırıyordu.

Diğer duvarlar da demode ve gençlere özgü bir tarzda dekore edilmişti: Boğa güreşi posterleri, kırmızı bir XK-E Jaguar ve eski bir Dave Brubeck albüm kapağı. Masalardan birinin üstünde kırmızı, beyaz ve mavi renklerde bir bayrak vardı ve üzerinde yıldızlar ve çizgilerden oluşan harflerle “KOMÜNİZMİN CANI CEHENNEME” yazıyordu. Jeff bunu görünce gü-

lüksü; üniversitedeyken Paul Krassner'in bir zamanlar ilginç buldukları gazetesi *The Realist*'ten aynen böyle bir şey ısmarlamıştı ama o zamanlar...

Birden doğruldu, nabzı kulaklarında atıyordu.

Kapıya yakın olan masanın üzerinde duran, kaz boynu şekilli eski lambayı ne zaman oynatsa yerinden çıktığını anımsadı. Ve Martin'in yatağının yanındaki halıda kocaman bir kan lekesi vardı – evet, işte tam orada – Jeff, Judy Gordon'u gizlice yukarı çıkartıp, kız Drifters eşliğinde dans etmeye başlayıp da Chianti şişesine takıldığı zamandan kalmıştı bu leke.

Jeff'in uyandığında hissettiği hafif kafa karışıklığı yerini sağlam bir şaşkınlığa bırakmıştı. Çarşafları kenara itti, yataktan fırladı ve titreyerek masalardan birine yürüdü. Kendi masasına. Üstünde duran kitaplara baktı: *Kültür Modelleri*, *Samoa'da Büyüme*, *Nüfus İstatistikleri*. Sosyoloji 101. Dr...neydi? Danforth, Sanborn? Sabah saat sekizde kampusun uzak bir ucundaki küf kokulu, eski ve büyük holde dersten sonra kahvaltısını ederd. Benedict kitabını aldı, sayfaları çevirdi; bazı satırların altları çizilmişti ve kendi el yazısıyla sayfa kenarlarına notlar alınmıştı.

“... Crystal'dan WQXI haftanın hiti! Sıradaki şarkı Carol ve Paula'dan Marietta'daki Bobby'ye geliyor. Bu güzel kızlar Bobby'nin “Çooooook Tatlı” olduğunu söylemek istiyorlar...”

Jeff radyoyu kapattı ve alnındaki teri sildi. Birden rahatsız bir şekilde, ereksiyon olduğunu fark etti. Seksi aklına bile getirmeden sertleştiğini hissedeli ne kadar zaman olmuştu?

Pekala, neler olduğunu çözenin zamanı gelmişti. Birisi ona çok ince düşünülmüş bir şaka yapıyor olmalıydı ama böyle eşek şakaları yapan birini tanımıyordu. Tanısaydı bile, kim böyle bir zahmete girerdi ki? İçlerinde kendi notları olan bu kitapları yıllar önce atmıştı ve kimse onları yeniden yaratamazdı.

Masasında bir *Newsweek* duruyordu, kapağında Batı Al-

manya Başbakanı Konrad Adenauer'in istifası vardı. 6 Mayıs 1963 tarihliydi. Jeff gözlerini sayılara dikip baktı ve tüm bunlar için aklına mantıklı bir açıklama gelmesini umdu.

Hiçbir şey gelmedi.

Odanın kapısı ardına kadar açıldı ve içerideki kapı tokmağı kitaplığa çarptı. Her zaman olduğu gibi.

"Hey, ne işin var senin burada? Saat on bire çeyrek var. Onda Amerikan Edebiyatı sınavın var sanıyordum."

Martin kapıda duruyordu, bir elinde kola, diğerinde bir sürü test kitabı vardı. Jeff'in birinci sınıftan oda arkadaşı Martin Bailey; üniversite ve sonrasındaki birkaç yıl boyunca en yakın arkadaşı.

Martin 1981'de boşanması ve ardından gelen iflasından sonra intihar etmişti.

"N'apıcaksın?" diye sordu Martin. "F mi almayı planlıyorsun?"

Jeff şaşkınlık dolu bir sükunetle uzun zaman önce ölmüş olan arkadaşına baktı: Gür, siyah saçları henüz seyrelmemişti, yüzünde çizgiler yoktu ve parlak, genç gözleri henüz hiçbir acı görmemişti.

"Hey, sorun ne? Sen iyi misin, Jeff?"

"Ben...kendimi iyi hissetmiyorum."

Martin güldü ve kitapları yatağa attı. "Bana mı söylüyorsun! Artık babamın neden Scotch ve burbonu karıştırma dediğini anlıyorum. Hey, dün gece Mauel'de tavladığın kız çok tatlıydı; Judy orada olsa seni öldürürdü. Adı neydi?"

"Ahh..."

"Hadi ama, o kadar da sarhoş değildin. Kızı arayacak mısın?"

Jeff giderek artan bir panikle arkasını döndü. Martin'e söylemek istediği bin tane şey vardı ama hiçbiri bir anlam ifade etmezdi, bu manasız durum gibi.

“Sorun ne, ahbap? Berbat görünüyorsun.”

“Ben, ah, dışarı çıkmam lazım. Biraz hava almam gerekiyor.”

Martin kaşlarını çatıp şaşkın şaşkın ona baktı. “Evet, galiba öyle.”

Jeff masasının önündeki sandalyeye fırlatılmış haki renk pantolonu aldı ve yatağının yanındaki dolabı açıp bir Madras gömlek ve kadife ceket çıkarttı.

“Revire git,” dedi Martin. “Grip olduğunu söyle. Belki Garrett sınava sonradan girmene izin verir.”

“Tamam, olur.” Jeff aceleyle giyindi ve ayağına deri mokaşenlerini geçirdi. Nefes nefese kalmak üzereydi; kendini yavaş yavaş nefes almaya zorladı.

“Bu geceki *Kuşlar*’ı unutma, tamam mı? Saat sekizde Dooley’s’de Paula ve Judy ile buluşuyoruz; önce bir şeyler atıştıracamız.”

“Tamam. Görüşürüz.” Jeff koridora çıktı ve kapıyı ardından kapattı. Merdivenleri bulup hızla üç kat aşağı indi ve yanından geçtiği genç çocuklardan biri ismini seslenince mekanik bir sesle “N’aber” dedi.

Lobi hatırladığı gibiydi: Sağ tarafta televizyon odası, şimdi boştu ama spor karşılaşmaları ve uzaya uzay mekiği gönderildiği zamanlarda sıkış tıkış olurdu. Birkaç kız merdivenlerin aşağısında, kendi aralarında gülüşüp erkek arkadaşlarını bekliyorlardı çünkü yukarı çıkmaları yasaktı; öğrencilerin arabalarını, kitaplarını, dairelerini satmak ya da isteyenleri arabayla Macon, Savannah ya da Florida’ya bırakmak için ilan yapıştırdıkları panonun karşısında otomatlar duruyordu.

Dışarıda, kızılıcak ağaçları çiçek açmıştı ve kampusu pembe-beyaz bir renge boyuyor, bu renkler haşmetli Greko-Romen binalarının temiz, beyaz mermerine yansyordu. Bu